

Núm. 2

Pág. 7.

DIARI DE BUJA

DEL DIJOURS 27 AGOST DE 1812.

BOLLETI INFORMATIU DE L'OBRA CULTURAL BALEAR PER ALS SOCIS

DELEGACIO DE BUGER: Carrer Major, 4, 1.er - Juny de 1978

CAPÇALERA

Moltes persones es preguntaran, per què es posa com a capçalera l'expressió "Diari de Buja"? doncs bé, hem cregut convenient que fos el mateix nom que figurà per a fer honor a aquell periòdic, que per primera vegada aparegué el dia 23 d'agost de 1812, que sigui el qui encapçali la sèria de publicacions que pretenim oferir així com en el seu dia el vocable "Buja" inicià la llarga taringa de publicacions catalanes.

Ens agradaria molt poder publicar tota la biografia d'aquell frare trinitari, conegut pel nom de Miquel Ferrer, nascut a Ciutat de Mallorca el 20 de novembre de 1770, ja que fou ell el director, fundador i redactor, primer del "Diari de Buja" i després del "Nou Diari de Buja". Però com que seria un treball prou exhaustiu aquest, simplement ens limitarem a oferir quatre pincelades de la vida de l'esmentat frare i el que fa referència a nostra vila.

Segurament aquest religiós degué predicar alguna vegada a l'església de Sant Pere de Búger, ja que pràcticament ho feu a tots els pobles i viles de Mallorca. Tal volta existia qualqu'una altre relació del Pare Ferrer amb el nostre poble, però el que és cert i segur és que escollí el nom de "Buja" com a títol de les dues famoses publicacions seves.

El n.º 1 del "Diari de Buja" aparegué el dia 23 d'agost de l'any de la promulgació de la Constitució de Cádiz, i comença dient:

*"Surt el sol després de s'auga i se
pon dins es cap dels qui la componen i los han com-
post de mala manera.*

*Vuy no hey ha 40 horas en ninguna part, per
be que contén, no son mes que 24.*

*Festa de S. Pere de Buja qui no te dias fenérs,
sempre seu, i ningú li tomará sa beca, porque no
heu vólen ses Córts. Viva la Fé i sa Constitució".*

El "Diari de Buja" fou un periòdic polític, satíric i literari, destinat a combatre les idees de l'altre periòdic lliberal "Aurora Patriótica Mallorquina". El "Diari de Buja" s'editava a l'impremta de Sebastià García, situada al costat del Forn d'En Frau de Ciutat. El P. Ferrer era l'únic redactor, i ho feia íntegrament en català. Sortiren 18 nombres, i el darrer es publicà el 30 d'abril de 1813. La seva desaparició fou causada per una

PARE MIQUEL FERRER

condemna que feu aquest periòdic a un opuscle titulat "El diablo predicador", una sàtira escrita pel poeta còmic Vicenç Rodríguez de Arellano, sota el pseudònim d'Alberto de los Ríos.

Però el P. Miquel Ferrer no es cansava i lluitava pels seus ideals. El dia 6 de juny de 1813 sortia el n.º 1 del "Nou Diari de Buja", que començava així:

*"Pot tenir seriedat un imprès qui há fét
riurer tant y a tants? Y ¿perque no?
Cert señor molt reverend i tán il-lustre,
que heu éra en gráu superlatiu, feu
incautament una mala jugada, tot d'una
heu repará y al instant digué ¡tonto de
mi! que hé de fer? Té rahó es vér..."*

Tant el "Diari de Buja" com el "Nou Diari de Buja" tenguéren una extraordinària acceptació popular. Del "Nou Diari de Buja" sortiren 14 nombres, i el darrer es publicà el 22 de juliol de 1813.

Als propers nombres publicarem la biografia del P. Miquel Ferrer, fundador del diari que parla de Búger.

M. P.

L'OBRA CULTURAL BALEAR

Escric aquestes ratlles la nit del 2 de juny de 1978. Una data que pot arribar a ésser discretament històrica. El govern de l'Estat espanyol ha aprovat avui el Decret-Llei establint el règim preautonòmic de les Illes. Un simple tràmit. Res no haurà canviat ni canviarà per ara. Uns organismes buits de contingut, sense cap funció concreta, gairebé decoratius, se sobreposaran als de la vella administració centralista, que, de moment, romandran intactes. Això és tot. El poble, la gent, ni se n'adonà.

Tanmateix, s'ha produït un fet transcendent en el terreny dels principis. Per primera vegada, de l'any 1715 ençà, l'Estat espanyol ha reconegut una personalitat política a les nostres illes; ha confessat que no són una simple província, equiparable a tots els efectes a Cuenca o Guadalajara, sinó un país amb entitat i cultura pròpies, amb dret a governar-se ell mateix. Això, que de moment no produirà cap efecte pràctic, és un fet importantíssim de cara al futur, per quant significa una primera passa —una ben curta i ben modesta primera passa— per un camí que, si no l'abandonam, ens conduirà cap a la plenitud de la nostra identitat nacional.

Aquesta visió d'un demà possible ens invita a considerar el balanç de l'esforç, de la lluita prolongada i tossuda que ha fet possible que, finalment, hàgim començat a caminar per aquell camí. La història de l'Obra Cultural Balear resumeix fins a cert punt el procés d'aquesta lluita. L'Obra va néixer fa prop de setze anys, en els temps més difícils i obscurs. La iniciativa va partir de Francesc de B. Moll i a la seva crida varen respondre, amb un esperit de servei que els honora, un grapat d'homes conscients de la necessitat inajornable

de salvar el nostre país per mitjà de la cultura. El plantejament era ben senzill i alhora ben profund: coordinar una tasca que fes possible el recobriment de la consciència cultural pròpia com a premissa bàsica per al recobriment de la personalitat col·lectiva del nostre poble.

Amb la mirada fixa en aquest objectiu, la primera empresa que calia considerar era el manteniment i difusió de l'idioma, l'element de la nostra cultura més voltat de perills i d'amenaces. La llengua no és el factor únic de l'estructura cultural, ni tan sols el factor que per si sol pugui definir-la; però és la clau de volta que la manté dreta. Mentre se sostenia aquesta clau de volta, la restauració serà possible; si cau, podem donar per segura la pèrdua definitiva de la identitat nacional.

Conscients d'aquest fet, els fundadors de l'Obra Cultural posaren tot l'esment inicial en el foment i difusió de l'ensenyança de la nostra llengua, aconseguint de crear uns nuclis inicials de professors i de deixebles que han anat eixamplant-se contínuament, tant a Ciutat com a la part forana —recordem aqueixa esplèndida realització que és l'Escola Municipal de Mallorquí de Manacor—, i el procés de creixement dels quals, per sort, no s'ha interromput.

Aquest objectiu, prioritari sens dubte, no era, emperò, l'únic. La recuperació de l'idioma no té sentit si no va acompanyada de la recuperació total de la cultura en el sentit més ample. Per això l'Obra Cultural, en el període de màxima expansió, va anar incorporant a les seves activitats aquesta fita. Es tractava de retornar al poble de les Illes la consciència d'estar en possessió d'una cultura pròpia, amb fesomia i amb característiques personals, específiques i inconfusibles, que ell mateix ha anat creant al llarg dels segles i que és capaç de seguir creant en el futur. En aquest punt han tengut i segueixen tenint un paper fonamental les Delegacions locals i insulars —estes avui de Menorca fins a Formentera—, que, funcionant amb total autonomia i directament connectades amb la realitat popular, fan possible que l'esperit i la labor de l'Associació arribin als

nivells bàsics i més immediats de la nostra estructura sociològica, assumint així els seus afanys, les seves inquietuds i les seves necessitats.

Però hi ha encara un tercer objectiu irrenunciable: el recobriment de la identitat nacional. Un objectiu que només podrem aconseguir dins el marc d'una constitució autènticament i profundament democràtica de l'Estat espanyol. Es per això que l'Obra Cultural, en els temps atuidors del franquisme, va acollir i va donar suport a totes aquelles forces populars —grups polítics, nuclis sindicals, associacions de veïns i de barri, etc., que a les hores portaven en la clandestinitat la lluita per la democràcia. I ho va fer sense cap mena d'actitud partidista, sense la més mínima discriminació político-ideològica —una discriminació que va rebutjar aleshores i que segueix rebutjant ara—, sinó, ben al contrari, fent costat a tots aquells que, procedents de la dreta o de l'esquerra, s'incorporaven al combat pel nostre país.

Avui, afortunadament, les coses han canviat. No tant, és clar, com la nostra impaciència voldria, però sí en termes suficients perquè els plantejaments i les tasques concretes hagin d'ésser unes altres. De tota manera, els fins bàsics que persegueix l'Obra Cultural Balear romanen vigents i inalterables: recobriment de la consciència lingüística com a base per al recobriment de la consciència cultural, i, a partir d'aquesta consciència cultural, recobriment de la consciència nacional. Avui ja podem afirmar que som en el camí, que ja hem fet unes primeres passes vacil·lants. Però ha estat precisament ara, en començar a caminar-lo, quan ens hem adonat més clarament que aquest camí és ple d'obstacles, llarguíssim i de molt mala petja. Hi ha doncs, molta feina a fer i molt ingrata, i caldrà redoblar tots els esforços. Ens hi hem de resignar. Sabem, almenys, que el camí ja és nostre i que hem de fer entre tots que sigui irreversible. Haurem d'armar-nos de tenacitat i de paciència. Al capdavant ja ens ho va advertir l'enyorat Miquel Ferrà: la història no es fa en un dia.

JOSEP MARIA LLOMPART

DIARI DE BUJA

"Es Pujol"

Recerca de l'antiga denominació dels carrers

Des de fa uns anys ha sorgit, arreu del nostre país, un moviment de recerca del nom tradicional a barris, places i carrers, a fi de recobrar la nostra idiosincràcia que el pas de les darreres dècades havia pretès esborrar de les ments. El que més ha estimulat aquesta corrent ha estat la substitució que s'havia fet de la pròpia grafia per una altra castellanitzada, la qual li restava tot el seu caràcter i significació toponímica.

Es veritat que la tasca a fer en aquest sentit no és poca, però afortunadament en alguns sectors populars es va despertant la consciència d'aquest llarg letarg, per aconseguir les reivindicacions de moltes grafies substituïdes per abandonó de la llengua autòctona durant molts d'anys.

Búger no ha quedat al marge d'aquest atemptat contra la cultura mallorquina i així, encara avui, veu els seus carrers rotulats amb una nomenclatura ben poc significativa, per no dir gens, ja que la major part de noms, a més d'estar escrits en una llengua que no és la nostra, fa referència explícita a personatges polítics que poca cosa han representat per la vila.

No obstant la tradició oral ha conservat la seva antiga denominació, essent la que mencionen els habitants en el seu llenguatge casolar. Així, per exemple, deim el "carrer d'es Puig" al carrer Cervantes, "carrer Major" al carrer Gene-

LA BALENGUERA

Avui, quan tots els bons mallorquins volem i lluitam per aconseguir un Estatut d'Autonomia per a les nostres Illes, tenim el deure de conèixer la lletra de l'Himne Mallorquí i de saber-la cantar en veu ben alta. També convé recordar el seu origen i el nom del seu autor.

Inspirat en un popular personatge femení, La Balenguera fou el nom d'"un ball redó" infantil que se ballava, sobretot, a Mallorca. La "balenguera" —segons la Gran Enciclopèdia Catalana— era una

"dona poc treballadora que fa diners sense gaire esforç". En Joan Alcover transforma el personatge de la cançó mallorquina en una dona mítica, una espècie de parca que "fila el fil de la vida".

N'Amadeu Vives posà una nova música a aquest poema que se popularitzà amb les interpretacions de l'Orfeo Català i d'Emili Vendrell. Identificat el personatge amb la seva terra, aquest cant ha estat adoptat en diferents ocasions com l'himne patriòtic per excel·lència.

ralísimo, "Sa Carretera" al carrer Primo de Rivera, etc. Altres s'han oblidat permaneixent el nom d'un veïnat. Així deim "carrer de C'an Felip" al Carrer Calvo Sotelo, però el seu nom primitiu era "Carrer de l'Esperança", etc.

Com és de suposar tenien una explicació el perquè d'aquests noms. El fet de què antany s'anomenàs "carrer d'es Puig" era perquè anava al puig d'aprop i al puig de lluny. Cada denominació solia estar en funció del que es feia en aquell lloc.

Crec que és ben hora que es restitueixin aquests noms, no per ressuscitar coses desaparebudes, sinó perquè són expressions d'una realitat que encara ara és viva dins el poble. A més és una exigència de respecte a la seva personalitat que també té la seva manifestació en les expressions d'una tradició popular

JOAN PONS I PAYERAS

La Balenguera misteriosa,
com una aranya d'art subtil,
buida que buida sa filosa,
de nostra vida treu el fil.
Com una parca bé cavila
teixint la tela per demà.

La Balenguera fila, fila,
la Balenguera filarà.

Girant l'ullada cap enrera
guaita les ombres de l'avior,
i de la nova primavera
sap on s'amaga la llavor.
Sap que la soca més s'enfila
com més endins pot arrelar.

La Balenguera fila, fila,
la Balenguera filarà.

Quan la parella ve de noces,
ja veu i compta sos minyons;
veu com davallen a les fosses
els que ara viuen d'il·lusions,
els que a la plaça de la vila
surten a riure i a cantar.

La Balenguera fila, fila,
la Balenguera filarà.

Bellugant l'aspi, el fil cabdella,
i de la pàtria la visió
fa bategar son cor de vella
sota la sarja del gipó.
Dins la profunda nit tranquil·la
destria l'auba que vindrà.

La Balenguera fila, fila,
la Balenguera filarà.

De tradicions i d'esperances
tix la senyera pel jovent
com qui fa un vel de noviances
amb cabelleres d'or i argent
de la infantesa qui s'enfila,
de la vellura qui se'n va.

La Balenguera fila, fila,
la Balenguera filarà.

REDACCIÓ

L'Autonomia, ara

La Dictadura, entre moltes coses dolentes —gairebé totes— en va tenir una, estranyament, bona: Conservar-nos intacte el significat de les paraules. Em refereix als mots essencials per a la vida, per a la nostra vida com persones i com Poble.

Dins els subterranis de la clandestinitat, aquests conceptes mantengueren tota la frescor del seu tarannà primitiu. Agermanats per una mateixa por i una mateixa lluita, tots sabem ben bé que volíem dir quan parlàvem de llibertat, democràcia, associació, unitat, AUTONOMIA...

Avui, escampats, si no dividits al manco diferenciats, arrangerats cadascú a la teringa del seu Partit o de la seva pròpia cuolla, aquestes mateixes paraules s'han vistes malmenades, manejades, utilitzades i, per tant, en aquests moments, substituïdes, embullades i destrossades.

Tothom ha procurat dur l'aigua al seu propi molí. Tothom, des d'Aliança Popular fins als més esquerrenosos, passant pel Centre triomfant, han parlat d'Autonomia. Cadascú de la seva. Quan dic de la seva vull dir d'aquella Autonomia que afavoria el seu estament, els seus interessos, la seva classe... Desgraciadament s'ha repetit el fenomen de l'egoïsme humà. En lloc de servir a la Causa, s'han servit de la Causa. En lloc de servir a l'Autonomia, s'han servit de l'Autonomia. En lloc de servir al Poble, s'han servit del Poble.

Es trist, però és veritat: Després de dos escafaïts anys d'aquesta espècie estranyíssima de democràcia "a la espanyola", ens hem de posar a lluitar per a la redempció, per a la salvació dels conceptes, de les paraules essencials, estrictament necessaris per a la nostra vida de persones i de Poble.

Aquest és el cas de la nostra Autonomia, ARA.

En aquests moments, més que mai, quan els giracasaques, hereus directes de la Dictadura, amb una desvergonya que escarrufa, firmen decrets de PRE-Autonomia, com si la vida d'un Poble fos un fulletí novel·lesc que es pot donar per entregues; quan els que semblaven i es presentaven com nacionalistes fermes i bregats mesclen aigua amb

el vi, con tal de posar peu davall la taula del poder; quan s'ha avorrit a tot el Poble en discussions banals damunt noms, castellets i banderes, en aquests moments, més que mai, es fa necessari i urgent lluitar per un aclariment total, per una definició exacta, per una integritat essencial de la nostra AUTONOMIA.

Ara, més que mai, necessitam una Autonomia D'ARREL.

Quan dic d'arrel vull dir nascuda des de dins, des de la consciència de Poble.

Una Autonomia que neix com una tàctica, com una moda, com una manera d'estar al dia, com una forma de caure bé, en definitiva com un sistema de fer punts i aconseguir vots, serà sempre una autonomia avortiva i morta.

Es necessari que l'Autonomia brosti de la consciència de la nostra pròpia personalitat de Poble.

Aquesta consciència és l'espina-dada de la nostra Autonomia. Talment com un home per caminar, dret i cara alta, no es pot recolzar en la llengua ni en les mans, sinó que és essencial que tenguí l'ossamenta ben granada i conjuntada, així també nosaltres sols podrem caminar si partim d'una presa de consciència de voler ser qui som.

Tot el que farem sense anar directament a despertar i a enfortir aquesta consciència de Poble, lluny d'ajudar a l'Autonomia, pot ser contraproduent. Qualsevol fissura, enclotxa o dubte dins aquest camp és mortal de necessitat. Imaginau-vos un que anàs pel món dubtant de si és home o dona o animal o planta. Tots sabem com acabaria: Fermat amb cadenes a un llit del manicomi.

Així estam nosaltres, ara mateix, respecte de l'Autonomia. Venen uns i, per decret reial ens diuen que som un territori, un tros d'Espanya —"una, grande y libre"— dins la mar. Venen uns altres i ens diuen que som membres d'una gran Pàtria, que tenim una mica de diferències, però que som com tots els altres membres pre-autònomic, com Extremadura, posem per cas. Venen uns altres, i, tots tàctics i polítics ells, ens diuen, baix baix:

—Ja sabem que no som cans, però convé que continuem lladrant perquè és l'única manera d'estar dins la casa dels senyors. Si estam de dins, un dia deixarem de remanar la coa i direm: Aquí els amos som nosaltres!

Contra aquesta folia col·lectiva, contra aquesta esquizofrènia, no més hi ha un crit d'arrel:

—NOSALTRES SOM UN POBLE. Amb totes les parts constitutives de Poble. Nosaltres tenim els nostres defectes, les nostres manques, com tothom, però tenim una personalitat pròpia, inalienable. I des d'aquesta consciència, des de la fermesa d'aquest "JO" col·lectiu, volem respectar tothom, començant pels més propins i acabant pel darrer racó del món.

Des de la consciència senzilla i orgullosa, de ser mallorquins, podem ser, sense pors ni llàstimes, catalans, espanyols, europeus, mediterranis, universals, còsmics...

Amb els pobles passa exactament com amb les persones: A partir de que ets persona, conscient, lliure, madura, pots ser tranquil·lament pare, mare, espós, esposa, fill, germà, cosí, veï, amic, company... Però si tu ets un infant, un guel·lirot, un acomplexat, un immadur, un tros de carn batejada, no deixaràs d'espanyar tot el que toquis.

Endevín la pregunta perquè la m'he feta moltes de vegades:

—¿Com arribar a la reconstrucció d'aquesta consciència perduda, malpesa, marginada?

Com Poble haurem de seguir el mateix procés que hem seguit —o que hauríem d'haver seguit— com persones. Es tracta crec jo d'una espècie de psicoanàlisi col·lectiva, d'una reconstrucció valenta i gens ni mica amargada dels nostre propis traumes.

Ningú pot començar a ser lliure si abans no pren consciència de que és esclau. Ningú pot cridar que el desfermin si abans no sent com li estrenyen i sagnen els nus.

Dit d'una altra forma, crec que el primer pas cap a la consciència de Poble és reconstruir la nostra pròpia Història. Palpar la llarga nit del nostre Poble. Repassar, en el més primitiu sentit de la paraula, tornar a passar, a sentir, a viure, a reviure, les fites capdals del nostre

"Pareixes de Búger"

Dins Mallorca, a vegades, per anomenar un "curt de gambals", malgasten una expressió, en cert mode ofensiva pel nostre poble, mol relacionada amb Búger, "Pareixes de Búger".

Hem de pensar que els qui usen aquesta frase desconeixen la seva provenença. Vet aquí el seu origen:

"Segons contem, fa molts d'anys, tants que ni siquiera recordam la data en què es produí el següent fet, un rei moro que acenar els seus reials a la ciutat d'Alcúdia, va anomenar un Conseller, constituït per set o vuit mem-

bres, amb tant mala fortuna que tot quan li aconsellaven, si ho duia a la pràctica, li sortia tort.

Un dia es va presentar a Palau un homenet, baix d'estatura, vestit a l'ample i molt eixerit, demanant audiència. Una vegada davant el tron, el Rei li preguntà:

—Què voldrieu, bon home?

Ell li contestà:

—Entrar al vostre servei, com a conseller.

El Rei, li respongué de pressa:

—Què m'aconsellerieu, per primera vegada?

Aquell bon home no hi dubtà, ni poc ni molt, contestant-li:

—Que es desfaci de tots els seus consellers.

Li respon el Rei tot entusiasmada:

—Me pareix un gran consell.

Ràpidament el Monarca dugué a la pràctica el suggeriment d'aquell homenet que a partir d'aquell dia amb molt bon encert, aconsellà al seu novell Senyor fins que un dia li demanà el Rei:

—I d'on sou vós?

—De Búger (li respongué).

—I per on cau aquest lloc?

—A unes quatorze llegendes d'Alcúdia.

I així, parlant dia rera dia, anaren fent confiança el Rei i el seu Conseller.

Però un bon dia, sense saber el perquè desaparegué de Palau, aquell Conseller que tan apreciat era pel seu Rei, i mai més se'n saberen noves d'ell.

El Monarca, prou afligit, es va veure obligat a cercar-ne d'altres. Després de córrer molt en trobar un de molt bo també; tant que cada vegada que li encertava li contestava, molt complacent:

—Estic molt content de tu, pareixes de Búger."

(TRADICIÓ POPULAR)

procés dins el passat. Confessar-nos obertament, sense complexos de culpabilitat, dins un contexte alliberador, dins un alè d'esperança:

—Que som dels pocs Pobles de la terra que sempre ens ha tocat perdre.

—Que no més hem estat Poble a plenitud al moment del néixer.

—Que abans i després del 1715 no hem deixat de ser, fins ara mateix, pel poder central una Colònia.

—Que els pocs crits de llibertat, com el de la Germania, foren ofegats amb tal força, que la nostra gent ha viscut apavorida fins el dia d'avui.

Ara, més que mai, necessitam també, una AUTONOMIA TOTAL.

Quan dic total vull dir que enclogui tot el panorama de la nostra personalitat, de la nostra vida pràctica del Poble lliure:

—El camp polític - econòmic - i cultural.

JOANA CAPÓ
TOMEU TORRENS

LA TELEVISIÓ I ELS NINS

Es un fet comprovat que nins de sis mesos d'edat distingeixen la música d'un determinat "Stop" publicitari o reconeixen personatges de pel·lícules de dibuixos.

En determinats ambients el nin dedica més temps a veure la televisió que a jugar. Aquesta afirmació és certa durant els mesos hivernals en què permanence tancat dins la casa, però no ho és durant l'estiu, especialment si passa les vacances a l'aire lliure.

S'ha observat també que el nin més intel·ligent és el que manco hores permanence davant la petita pantalla. I que, a mesura que va creixent, se sent atret per altres activitats com són la lectura, els "hobbies", l'esport, etc., de forma i manera que el temps d'hores davant la televisió, si bé es considerable fins els sis o set anys, decreix notablement per a baixar moltíssim quan arriba la pubertat.

També varia el nombre d'hores d'audiència segons el temperament del nin. Per als tímids i solitaris la televisió és un refugi i un emparament.

Es molt important que la ment del nin es trobi "neta" a l'hora d'anar a geure. Ni preocupacions, ni discussions recents, ni imatges de pel·lícules terrorífiques, de tal forma que és molt saludable que els nins no vegin la televisió abans de geure's. Que es crei "un espai mort" a base de jocs, cançons, converses, etc.

L'actitut dels pares és molt important. Mentres alguns fomenten la televisió perquè "els nins estan més recollits", altres intervenen constantment, en forma de Pedagòg o Censos, fastidiant als nins: "Això no ho podeu veure, tanc..., fixau-vos en aquets peixos i digau-me el seu nom..."

Finalment ha de refuar-se d'una forma total la contemplació de programes durant les menjades. En aquestes el nin ha de mastegar i gaudir dels menjars; qualsevol cosa que pugui distreure'l d'aquesta funció serà en perjudici del seu estomac.

CRISTÒFOL BENNÀSSAR

ACTIVITATS

Des del dia 27 de maig de 1976, data en què fou inaugurada la Delegació d'Obra Cultural Balear a Búger, havíem tenguda la intenció de donar a conèixer als socis, amics i poble en general, una relació dels actes organitzats per aquesta entitat cultural.

Per motius en contra de nostra voluntat, no havia estat possible, i ara amb motiu del segon aniversari d'existència de nostra Delegació, no hem volgut passar més temps sense oferir la relació d'actes desenvolupats:

- 27 maig 1976. Inauguració del Local amb l'assistència del President Provincial.
Dinar de companyerisme a "Menestralia".
- 30 maig. Taula Rodona sobre "Fútbol regional"
Hi participen Marc Verger i Antoni Tarabini.
- 5 juny. Conferència damunt "la nostra llengua", per Anna Moll.
- 12 juny. Funció de cinema pels socis.
- 19 juny. Presentació del llibre "L'Hereu de la Corona", pel seu autor P. Joan Francesc March.
Conferència pel mateix autor, damunt "Identitat i participació del poble mallorquí".
- 27 juny. Amb assistència de l'Ajuntament descobriment d'un retrat del Rei d'Espanya.
Acte seguit entrega a la primera autoritat municipal de les senyeres Nacional, Mallorca i del nostre poble.
Inauguració de l'exposició col·lectiva de pintura.
- 12 octubre. Conferència damunt "Història contemporània de les illes fins el dia d'avui", per Sebastià Serra, historiador.
- 16 octubre. Funció de cinema.
- 23 octubre. Conferència a càrreg del P. Joan Francesc March, sobre "Cristianisme i alliberació".
- 30 octubre. Conferència damunt "La Seguretat Social i l'autonomia" pel Doctor Josep M.^a del Hoyo.
- 6 novembre. Recital de la Nova Cançó. Intervenien: Toni Reus, Francesc Josep, Joan Bonet, Miquel Angel Rubert i el grup Mitjorn.
- 13 novembre. Exhibició artística de "billar", a càrreg de Pere Nadal.
- 20 novembre. Conferència sobre "Defensa de la qualitat de la vida". Per Climent Garau.
- 7 desembre. Cinema.
- 11 desembre. Reunió de socis.
- 19 desembre. Inauguració de l'exposició-concurs de felicitacions nadalenques i "neules" artístiques.
- 6 gener 1977. Festa infantil.
- 8 gener. Funció cinema, sobre "cultura i festes de Mallorca".
- 15 gener. Conferència, Josep Melià: "Autonomia i Autogovern".
- 22 gener. Taula Rodona, "L'Ensenyament":
Professors: Miquel Benejam
Cristòfol Bennàssar
Antònia Pons
Joana Escalas

Projectes de l'Obra:

Per a la propera temporada, la qual s'iniciarà a finals d'estiu, no són pocs els projectes que tenim entremans. Entre ells cal destacar:

- Primera Setmana Cultural de Búger.
- Curs de música.
- Homenatge als components de la Banda de Música de Búger.
- Curs de llengua i cultura de les Balears.
- Dia 16 de juliol, excursió al Torrent de Pareis amb concert de la "Capella Mallorquina".
- Cicle de conferències, xerrades, col·loquis, taules rodones, damunt temes del nostre municipi.

- 27 gener. Taula Rodona, "Mallorca cap a la democràcia":
Ponents: Mn. Gaspar Aguiló
Bartomeu Pericàs
Bartomeu Torrens
Joan Pons
Joan Siquier
Miquel Pericàs
- 5 febrer. Conferència "Educació sexual als moments actuals" Mn. Bartomeu Bennàssar.
- 1 març. Inici del curs de llengua catalana. Hi prenen part 18 alumnes.
- 19 març. Reunió local "Les festes de Sant Pere":
Gabriel Capó
Bernardí Amengual
Pere Siquier
Magdalena Guasp
Miquel Perelló
Miquel Pericàs
- 27 març. Concert: "Unión. juventudes de Mallorca" a la Parròquia.
- 24 abril. Participació al "Pa amb Caritat" a Sant Miquel de Campanet.
- 29 juny N. B.. Exposició de pintura, Miquel Benejam.
Durant la campanya pre-electoral, l'Obra Cultural desenvolupa un rol de suplència oferint el seu local social a tots els partits polítics.
- 24 desembre. Exposició de pintura, Joan Ramis Cladera.
Inauguració del "Betlem" de Frai Rafel Terrassa.
Xocolatada pels socis i familiars.
- 6 gener 1978. Festa infantil.
- 19 març. Teatre, Grup Mirall del país valencià.
- 16 abril. Teatre, Grup Joanot Martorell, "Tirant lo blanc"
- 23 abril. Rondalles i teresetes, Grup Drac-Mans.
- 30 abril. Carrera Ciclista, i Trofeu "Búger 78".
Teatre. Grup "Coverbos", "Primer l'amor que l'herència".
- 28 maig. Renovació de la Junta Directiva.
- 27 juny. Inauguració exposició pintura, i vidre artístic.
Concurs de Redacció.

POESIA DE MALLORCA

Mallorca perla adornada
com un brillant platinat
terra de pau i bondat
es la roqueta estimada.

Mallorca isleta d'or
que bella es la teva serra
y contempla la teva terra
mos alegra el nostro cor.

No ya camp més agradós
que es terreno mallorquí
Mallorca es com un jardí
en roses de mil colós.

Si miram en els costés
que bellas son las pujades
tot son parets y marjades
y llevó els jegans garrovés.

Si pujam d'amunt l'altura
veim grandiosos pinás
els bochs y els olivás
que tot es una hermosura.

Mirant per tot el radó
si estenem la mirada
veim de tota la plenada
brotá l'hermosa verdó.

Verdó devant y darrera
y verdó per tots els costats
cuant van cresquent els sembrats
en la tenrra primavera.

Cuant dona sa despedida
l'hivern tan fresc y omít
veure le mel·ler florit
mos renova s'esperit
y mos dona sospirs de vida.

Dins el curt mes de Febré
de flors tot el camp blanquetja
y el fullatje que verdetja
del precios ametlé.

Veim agüytá y sortí
floretetes pel trispol
mirant sempre aquest gran sol
aquest bell sol mallorquí.

Sa beya y sa pepeyona
de flor en flor van bexant
y l'eucellet qui'n lo seu cant
damunt ses rames entona.

Además de aquest gran sol
Mallorca també esta rica
d'un aire qui purifica
mos dona vida y consol.

Mirant de demunt le roca
tot bruñent sentim passá
l'horatje fresc de la má
qui de totes parts mos toca.

Sentim demunt els costés
el vent siulá pe ses branques
tot perfumat per les plantes
y p'els horts de taronjes.

Si la vista es va estenguent
per le terra y més enllá
veim la blavó de la má
quen lo cel se va perdent.

També es pert lo pensament
dins mar de grandesa inmensa
vist del bell port de Pollensa
del Mal-Pás o de Tuent.

Terra de la poesia
haya el peu de l'aigo selada
Formentó, Cale Retjada
y de Alcudia le gran bahia.

La mar abeurada de vents
y l'ona torne no res
cuant toca an es Berquerets
o Cala de Sant Vicens.

També haya Can-Picafort
el Porto Cristo y Colón
qui tot hermosures son
veure mos done conort.

Mos alegre el nostro cor
descubrí coses tan noves
y també hi ha hermoses coves
d'Artá y de Manacor.

Si entram allá de dins
d'hermos qu'es tot ilumina
obra d'una má divina
tot amb uns modelos fins.

Si tot la mar nau voltant
mos desperte l'ideal
y també heya e sa Capital
aquell hermos arenal
que les ones van besant.

També Mallorca te ermitx
putchos de molt de veló
com es de Son Salvadó
de Artá o de Felanitx.

A ont le jent fa belcana
en visita un pic en lañy
Randa y es Puig de Bon Añy
y llevó Santa Magdalena.

També en l'hermosa cleró
veim a xica jagantells
els grandiosos castells
de Bellver y d'Alaró.

Dins Ternelles també seu
el gran Castell de Pollensa
havont la mar tan inmensa
va a bezarlí lo seu peu.

Si per allá caminam
veget per demunt la serra
elsarse entre cel y terra
un aire viu respiram.

Alts y baxos y escalóns
fan ses rocas cantelludes
y esperen mich ajegudes
el vent, le boyre y voltóns.

Veim a dins els comellás
es carritx qui tot verdetje
y el corp qui dalt mos rodeteje
igual que si mos guardás.

Si seguim per mal paratje
en el có de la montaña
trobam una villa estraña
de Lluch hermós paisatje.

Allá la Mare de Deu
va plentá la seva imatge
avont la font sempre ratje
aigo fresca com la neu.

Cuant a Lluch anam pujant
les voltes formen escalas
y nostro có chample les ales
com qui sen vaji volant.

Trobam consol y dulzura
trescant aquell s'ort peratje
respiram un sá oratje
y sentim la font qui murmura.

Boschs y olivás hey veis
cuant per Lluch vos pesetjau
y mes enllá també trobau
sa Calobra y es Gorg Blau
y l'entich torrent de Pareis.

Per fé se volte hermosa
y cabervos d'espeyá
enau per Solle y Deyá
y visitau Valldemosa.

Un qu'es vey se sent nin
cuant per Valldemosa vá
y le Catoja també hi há
l'entic recort d'en Chopin

Y si visitau Eufabi
voreu molts de brolladós
y tots els espectadós
sen van contents y en rabi.

Aquella terra es divina
plena de flors y de encant
y també heya lo recort sant
de le santa Mallorquina.

Dins Valldemosa nesqué
santa Catalina Tomás
que tot Mallorquí en fa cas
y dins caseua le té.

També poreu dí amb orgull
que Mallorca ha tenguts
homos nobles y sabuts
com vá essé en Ramón Llull.

A tengut la nostre terra
sabis escritós també
Miquel del Sans Olivé
y Fra Junipero Serra.

Mallorca ha tengut y té
uns poetes de primera
com Miquel Costa y Llobera
y Riber Campaneté.

Homos de molt de veló
per la nostra terra heyá
des que le va conquistá
Rey Jaume el Conqueridó.

El Rey en Jaume primé
feu Mallorca Cristiana
avont le jent Palmesana
la seva estatua té.

Com a Rey de le conquista
posaren del Rey en Jaume
la seva estatua a Palma
que supós mols leureu vista.

També a'na questa Capital
algun monument mol bell
le Almudaina entich Castell
sa Llonja y sa Catedral.

El gran portal de le Séu
que contemple la ribera
mirantse la sabonera
y l'halga que la má treu.

Per tot Mallorca fundats
heya hermosos edificis
y fan recordá es sacrificis
des nostros entrepesats.

Mallorca de tot es rica
de fruis, de plantas y flós
y el seu veló es tan grós
quentre els homos no s'esplica.

Lo qu'es Mallorca no hu sé
nigü heu sab, nigü heu pot dí
tresó de tot foresté
consol de tot mallorquí.

Es un parais diví
Mallorca es pot dí que té
lo quel pais estrenjé
may s'ha vist á posehí.

Tenim plá, tenim montaña,
tenim mar, noy falte rés
Mallorca poreu dí qués
es jerdí de tot España.

Aposte bons mallorquins
tots junts mos hem de estimá
y Mallorca hem de conservá
guape com es figurins.

Y si duim bona doctrina
y caminam per bon cami
aixi totom podrá dí
viva es pais mallorquí
bona se sang mallorquina.

FI.

MIQUEL PERELLO VILLALONGA

BARTOMEU AMENGUAL

Els meus companys, socis i col·laboradors de l'Obra, fa unes setmanes que m'alegiren com a president de la Directiva. Si aquest càrreg ha de servir d'estímul per continuar la lluita que tota la vida he duit per promoure la nostra cultura, l'accept.

M'ofereix i confii en l'ajuda de tots.

ANTONI MATIAS

Després de servir, per espai de dos anys, com a president de l'Obra Cultural de Búger, i arribada l'hora de la nova reestructuració en què se m'ha encarregat una altra tasca dins la Nova Junta, vull continuar lluitant, como ho he fet fins ara, i vós vull animar a fer-ho, per recobrar la identitat del nostre poble.

NOVA JUNTA DIRECTIVA

El passat dia 28 de maig 1978 tengué lloc l'elecció de nova Junta Directiva de nostra Obra Cultural. El resultats quedaren així:

President: Bartomeu Amengual Bennassar

Vice-President: Joan Pons Buades

Tresorer: Antoni Matias Garcia

Secretari: Joan Pons Payeras

Vocals: Cristòfil Bennassar Torrens

Joan Hernández Serra

Francesc Ferragut Serra

Joana Escalas Vivenç

Bernardí Amengual Capó

***

Aquesta nova Junta és continuadora de la tasca que fa dos anys inicià la primera Directiva composta per: Antoni Matias Garcia, Joana Escalas Vivenç, Lluís Matias Cladera, Pere Siquier Alemany, Catalina Torrens Siquier Bartomeu Torrens Torres i Joana Siquier Socias.

COL·LABORADORS:

Agraïm la col·laboració de tots aquells que han fet possible que aquest butlletí fos editat, entre els quals cal destacar:

—La primera i segona Junta Directiva de l'obra

—Biblioteca B. March (Ciutat)

—G. Mateu

—Cristòfol Bennassar Torrens

—Bartomeu Torrens Torres

—Joana Capó Siquer

—Pere Siquier Alemany

—Miquel Perelló Villalonga

—Joan Pons Payeras

—Miquel Pericás Bueno

—Josep M.ª Llompart de la Penya

—CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES "SA NOSTRA". Oficina en Búger

CAJA DE AHORROS
Y MONTE DE PIEDAD
DE LAS BALEARES

"SA NOSTRA"

Oficina en Búger:

Calle General Franco, 2